

Open Brief over Israël aan Nederlandse Christenen

Ondergetekenden stellen vast dat de verhouding tussen Kerk of Gemeente en Israël hoog op de agenda staat van veel Christenen in Amerika en Europa. Dat is ook het geval in Nederland waar we terugzien op een traditie van positieve belangstelling voor Joodse mensen aan wie in ons land sinds de 16^e eeuw bescherming is geboden. Evenals elders werden veel Nederlandse orthodoxe Christenen in hun waardering voor de Joden gevoed vanuit zekere eindtijdverwachtingen, die voortkwamen uit theologische ontwikkelingen in het 17^e en 18^e eeuwse *Piëtisme* (in Nederland: *Nadere Reformatie*) en uit de theologie van de *Bedelingenleer* of het *Dispensationalisme*, die in de 19^e eeuw veel aanhang kreeg.

Kerk der eeuwen onder kritiek

De gruwel van de *Shoah* of *Holocaust*, die ons land niet is voorbijgegaan, heeft een onuitwisbare indruk gemaakt. Een diepe indruk is ook gemaakt door de stichting van de Staat Israël, in het bijzonder toen die bestand bleek tegen de vijandige aanvallen van omringende naties. Deze ontwikkelingen hebben de sympathie van Nederlanders voor de Joden verdiept en verbreed. Dat is begrijpelijk. Het is een goede correctie op een historie van antisemitisme in Europa en een positief tegenwicht ten opzichte van de felle en onredelijke vijandigheid die de huidige Staat Israël en de Joden vooral vanuit de Islamitische wereld ervaren.

Er is echter ook een andere tendens. Tegelijk heeft namelijk bij velen de gedachte zich vastgezet dat de ellende die de Joden in de afgelopen 2000 jaar hebben ervaren voor een groot deel te wijten valt aan de Kerk en aan de klassieke theologie, zowel die van de Oudheid en de Middeleeuwen als die van de Reformatie en daarna. Als reactie heeft men de Kerk der eeuwen zeer zwaar onder kritiek gesteld. Zij is beschuldigd van het in stand houden van een ‘vervangingstheologie’, waarin Gods beloften aan Israël ten onrechte aan de Kerk worden gegeven. De Kerk of de Gemeente van Christus wordt dan ook aangewezen als hoofdschuldige in de traditie van antisemitisme en Jodenvervolging.

Al of niet gestimuleerd door bovengenoemde eindtijdverwachtingen is er o.a. in de reformatorische en evangelische kerken van Nederland een beweging ontstaan die streeft naar een fundamentele herijking van Kerk en theologie, die men ‘onopgeefbaar verbonden’ wil doen zijn aan het volk, het land en de godsdienst van het *Judaïsme* van hedendaags Israël. Parallel daaraan probeert een groep theologen een ‘nieuw perspectief op Paulus’ in te voeren, met ruimte voor een meer Joods-vriendelijke uitleg van de paulinische geschriften, die ertoe neigt het reformatorische verstaan van de leer van de rechtvaardiging door geloof alleen onder druk te zetten.¹ Vanuit het *Christenzionisme* in Noord Amerika, dat veel geestelijke en politieke macht uitoefent, ondergaat de Nederlandse beweging invloed.

Bezwaren tegen deze kritiek

Ondergetekenden maken op grond van de Schrift grondig bezwaar tegen pogingen om het klassieke Christelijke geloof op die manier te verbinden met Israël en het *Judaïsme*. Wij willen ons niet in de eerste plaats mengen in het politieke debat over Israël en de Palestijnen, waarin de Christenzionisten niet aflaten hun standpunt te geven. Maar wij willen laten zien dat de Heilige Schrift geen grond geeft aan een Israëltheologie die het volk, het land en de religie van na-Bijbels Israël op die wijze relateert aan het heil van mensen en derhalve

¹ Voor een introductie tot deze uitleg, zie bv: Justin Erickson, ‘The New Perspective on Paul – A Summary Critique’, <http://www.gracechapelchurch.info/Downloads/New%20Perspective%20on%20Paul%20-%20A%20Summary.pdf>

abnormale proporties geeft. In dit verband herinneren we aan een waarschuwing in de *Barmer Thesen*, die hoewel ontstaan in een geheel andere context het zelfde kernpunt raken: ‘Wij verwerpen de valse leer, als zou de kerk als bron van haar verkondiging behalve en naast het ene Woord van God ook nog andere gebeurtenissen en machten, gestalten en waarheden als Gods openbaring kunnen en moeten erkennen’.² Tevens verwerpen wij elke etikettering die ons aanduidt als vervangingstheologen of (potentiële) antisemieten.

Wij zijn er van overtuigd dat de aanhangers van deze Israëltheologie de Bijbel verkeerd lezen en dat dit desastreuze gevolgen heeft voor het belijden van de Kerk. Daarom spreken wij ons uit. We hebben ons aangesloten bij een aantal theologen, voornamelijk in de Anglosaksische wereld, die hun stem hebben verheven tegen het idee van een eenzijdig geprivilegeerde heilsstatus van Israël en voor de onpartijdigheid van het Evangelie.

In de kern van de zaak gaat het om twee onterechte vooronderstellingen. Ten eerste, de bewering dat God het huidige Israël uitzonderlijk goed gezind is, en dat dit geschiedt op basis van etnische afkomst en niet op basis van de genade van Christus alleen zoals aangegeven in het Evangelie. Ten tweede, de bewering dat de Bijbelse beloften van een land en van herstel zijn vervuld in een bepaalde geografische streek, ‘Heilig Land’ genoemd en door God exclusief bedoeld zijn alleen voor één etnische groep.

Als gevolg van deze onjuiste vooronderstellingen zijn veel Christenen en anderen misleid ten aanzien van de Bijbelse leer over het volk van God, het land van Israël, en de onpartijdigheid van het Evangelie.

Tien Stellingen

In de volgende tien stellingen maken wij onze overtuiging openbaar.³ We doen geen aanval op het oprechte geloof van hen die in deze zaak het niet met ons eens zijn. Beseffend dat sommige aanhangers van gangbare Christenzionistische opvattingen ons zullen afwijzen, voelen we ons toch door de Schrift en door ons geweten gedrongen om voor de zaak van Christus en de waarheid deze stellingen naar voren te brengen.

1. Het Evangelie is een aanbod door God van eeuwig zalig leven, evenzeer aan Joden als aan de niet-Joden, als een gratis geschenk in Jezus Christus. Eeuwig leven kun je niet verdienen en je kunt je er niet waardig voor maken; het is ook niet gebaseerd op etnische afkomst of op natuurlijke geboorte.

2. Alle mensen, zowel Joden als niet-Joden, zijn zondaren en als zodanig vallen ze van nature onder de vloek van het oordeel van God. Omdat Gods norm volkomen gehoorzaamheid is en omdat allen zondaren zijn, kan niemand in eigen kracht vrede of eeuwig leven verwerven. Bovendien, buiten Christus om kan niemand van enige etnische groep een speciale gunst van God ontvangen. Buiten Christus om bestaat geen enkele belofte van een aards land of van een erfenis in de nieuwe hemel en op de nieuwe aarde aan enig mens, Jood of niet-Jood. Iets anders onderwijzen of impliceren is niets anders dan het Evangelie zelf compromitteren.

3. God is de Schepper van de hele mensheid. Hij is barmhartig en heeft er geen genoegen in om zondaren te straffen. Maar God is ook heilig en rechtvaardig en daarom moet Hij de zonde straffen.

² ‘Die Barmer Theologische Erklärung’, W. Hüffmeier (ed.), in: *Evangelische Bekenntnisse, Bekenntnisschriften der Reformation und neuere Theologische Erklärungen*, R. Mau (ed.), 2, Bielefeld 2008, 261 – 263. Nederlandse vertaling: *Belijdenisgeschriften van de Protestantse Kerk in Nederland*, pp. 227-231.

³ De tien stellingen zijn deels een bewerking voor de huidige Nederlandse situatie van een in 2002 door Knox Theological Seminary, Fort Lauderdale Fl. USA, geïnitieerde brief: ‘An Open Letter to Evangelical and other Interested Parties: The People of God, the Land of Israel, and the Impartiality of the Gospel’. De brief is indertijd getekend door meer dan 100 professoren, pastores en anderen. <http://www.bible-researcher.com/openletter.html>; http://www.ifamericansknew.org/cur_sit/wdoor.html

Vandaar dat God, om te voldoen aan zowel zijn rechtvaardigheid als aan zijn barmhartigheid, voor allen, Jood en niet-Jood, de weg der zaligheid heeft aangewezen alleen in Christus.

4. Jezus Christus is geheel God en geheel mens. Hij kwam naar de wereld om zondaren te redden. In zijn dood aan het kruis was Jezus het Lam van God dat de zonde van de wereld wegdraagt, in gelijke mate die van de Jood en die van de niet-Jood. De dood van Jezus heeft de offers in de Joodse tempel voor altijd vervuld en voor eeuwig beëindigd.

Allen die God willen eren en dienen, moeten nu tot Hem komen door Christus, in geest en in waarheid. De eredienst aan God kan niet meer worden geïdentificeerd met een specifiek hedendaags aards heiligdom. Hij ontvangt eer alleen door Jezus Christus, die de eeuwige Tempel is.

5. God geeft in zijn erfenis eeuwig leven aan allen die Christus ontvangen en op Hem alleen rusten, alleen door het geloof.

6. De beloften van de erfenis die God gaf aan Abraham zijn effectief gemaakt door Christus, die het ware Zaad van Abraham is. Deze beloften zijn en kunnen niet effectief worden gemaakt door het houden van Gods wet door de zondige mens. De beloften worden gedaan alleen aan degenen die geloven in Christus, de ware Erfgenaam van Abraham. Alle geestelijke voordelen worden verkregen van Jezus. Buiten Hem om heeft men geen deel aan de beloften. Omdat Jezus Christus de Middelaar is van het Abrahamitische Verbond, zullen allen die Hem zegenen door God worden gezegend en zullen allen die Hem en zijn volk vloeken vervloekt worden door God.

Deze beloften slaan niet op enige bijzondere etnische groep, maar op de Kerk van Jezus Christus, het ware Israël. Het volk van God, hetzij de ware gelovigen van Israël in de woestijn in het Oude Testament, hetzij het 'Israël van God' te midden van de heidense Galaten in het Nieuw Testament, is één lichaam dat door Jezus Christus de belofte van de eeuwige stad ontvangt, het eeuwige Zion, dat neerdaalt vanuit de hemel. Deze erfenis wordt verwacht door het volk van God van alle tijden en plaatsen.

7. Jezus heeft geleerd dat zijn opstanding de wederoprichting van de ware Tempel van God is. Hij is in de plaats gekomen van de priesters, de offers en het heiligdom van Israël, door deze te vervullen in zijn verheerlijkte priesterlijke bediening en door eens en voor allen zijn offer te brengen voor de wereld, zowel voor de Jood als voor de niet-Jood. Gelovigen uit alle naties worden nu ingevoegd en samengevoegd in deze Derde Tempel, de Kerk die Jezus heeft beloofd te bouwen.

8. Simon Petrus sprak over de Wederkomst van de Heere Jezus in verband met het laatste oordeel en de straf van zondaren. Het is leerzaam dat deze zelfde 'apostel van de besnijdenis' niets zegt over het herstel van het Koninkrijk voor Israël in het land Palestina. In plaats daarvan richt hij de hoop van zijn lezers, die nadenken over de Wederkomst van Jezus, op de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont.

9. Het recht van welke etnische of godsdienstige groep dan ook op een bepaald gebied in het Midden-Oosten kan niet worden ontleend aan de Schrift. De speciale landbeloften aan Israël in het Oude Testament werden in feite vervuld onder Jozua. Het Nieuwe Testament spreekt duidelijk en profetisch over de vernietiging van de tweede tempel in AD 70. Geen enkele schrijver in het Nieuwe Testament voorziet een opnieuw bijeenkomen van etnisch Israël in het land, zoals de profeten van het Oude Testament hadden voorzien na de vernietiging van de eerste tempel in 586 vC.

Bovendien worden de landbeloften van het Oude Testament al in het Oude Testament zelf en in het Nieuw Testament voortdurend en doelbewust uitgebreid om de universele heerschappij van de Messias te tonen. Hij regeert vanuit de hemel op de troon van David en Hij nodigt alle volken door het Evangelie van genade om deel te nemen aan zijn universele en eeuwige heerschappij.

10. Ondeugdelijke Christelijke theologie betreffende het 'Heilige Land' heeft bijgedragen aan tragische wreedheid gedurende de Kruistochten in de Middeleeuwen. Het is beklagenswaardig dat vandaag ondeugdelijke Christelijke theologie aan seculier Israël een goddelijk mandaat geeft om niet-Israëliisch 'Palestina' blijvend in bezit te houden, waardoor Palestijnse mensen worden gemarginaliseerd en beschouwd als eigenlijk 'Kanaänieten'.

Dit Israël-dogma gaat in tegen de leer van het Nieuwe Testament en doet de opdracht van het Evangelie geweld aan. Bovendien, Christenen die gewelddadige confiscatie en bezetting van Palestijns land aanmoedigen met hun theologie, lopen het risico mede schuldig te zijn aan bloedvergieten. Zijn wij

als Christenen niet geroepen om te bidden en te werken voor vrede en om beide partijen te waarschuwen dat zij die leven bij het zwaard, ook zullen omkomen door het zwaard? Alleen het Evangelie van Jezus Christus kan verzoening brengen tussen Israëliërs en Palestijnen en hoop geven op een eeuwige en volmaakte erfenis. Slechts door Jezus Christus kun je weet hebben van werkelijke vrede op aarde.

Het Koninkrijk van Christus

Het beloofde Messiaanse Koninkrijk van Jezus Christus is al gevestigd. De komst ervan markeert het doel waarop de menselijke geschiedenis is gericht. Dit Koninkrijk van de Messias gaat door met zich ten volle te verwerklijken naarmate gelovige Joden en niet-Joden van elke generatie worden toegevoegd tot de gemeenschap van gezaligden. Dat Koninkrijk zal in finale en eeuwige vorm worden gemanifesteerd bij de terugkeer van Koning Christus in al zijn heerlijkheid.

Van alle naties heeft het Joodse volk een vooraanstaande rol gespeeld bij het komen van het Messiaanse Koninkrijk. In het Nieuwe Testament wordt gezegd dat aan hen de woorden van God werden toevertrouwd, de aanneming, de heerlijkheid, de verbondsbeloften, de wet, en de dienst aan God. Van hen zijn de aartsvaders Abraham, Izak en Jacob en uit hen kwam wat het vlees betreft de Christus voort. Het heil is inderdaad uit de Joden. Echter Christenen weten tegelijk dat er buiten Christus om geen redding is. Juist daarom moeten zij met droefheid erkennen dat de Joden in de geschiedenis vaak zijn onderdrukt, soms op tragische wijze in de naam van het kruis.

Maar wat te zeggen van het ongeloof van Israël? Heeft hun ongeloof het effect van Gods trouw aan hen weggenomen? Nee, God behandelt Israël niet anders dan enig ander volk. Hij heeft het volk van Israël niet volledig verworpen en we sluiten ons aan bij de apostel Paulus in zijn ernstige gebed om redding voor zijn Joodse volksgenoten naar het vlees. Zoals in de wereld als geheel is er altijd een rest geweest en zal er altijd een rest zijn, die zalig wordt. Tegelijk geldt dat evenmin als de hele wereldbevolking, Israël in zijn geheel de zegening zal ervaren van deel te hebben aan het Messiaanse Koninkrijk. Maar dit laat staan dat de Joden die tot geloof komen in Jezus Christus samen met alle andere gelovigen in Hem zullen delen in zijn regering, nu al in de tijd en straks ook in de eeuwigheid. Samen met andere gelovigen vormen de gelovige Joden het ware Israël van God, de Kerk van Jezus Christus.

De huidige seculiere Staat van Israël is niet een authentieke of profetische verwerklijking van het Messiaanse Koninkrijk van Jezus Christus. Ook moet men geen dag verwachten waarop het Koninkrijk van Christus een onderscheidenheid van de Joden zal demonstreren, hetzij als een volk, hetzij als een land of als een stelsel van ceremoniële instituten en praktijken. In plaats daarvan zal onze tijd eindigen met de komst van de finale en eeuwige fase van het Koninkrijk van Messias Jezus. Op dat moment zullen alle ogen, ook van hen die Hem hebben doorstoken, de Koning zien in zijn heerlijkheid. Elke knie zal buigen en elke tong zal verklaren dat Jezus Christus de Heere is, tot de eer van God de Vader. De koninkrijken van deze wereld zullen van het Koninkrijk van onze God worden en van zijn Christus, en Hij zal voor altijd regeren.

Oproep

In het licht van deze grootse profetische verwachting in het Nieuw Testament willen wij onze door het Christenzionisme beïnvloede reformatische en evangelische broeders en zusters oproepen om terug te keren tot de kernboodschap van de Schrift, zoals die in de Reformatie is herontdekt. Wij en anderen worden zalig alleen, 'sola', door genade, alleen door de Schrift,

alleen door het geloof, ja alleen door en in Jezus Christus. Buiten Christus om geestelijk gefascineerd zijn door fysiek Israël kan het 'sola' van de genade slechts ondermijnen. We zijn geroepen terug te keren naar de verkondiging van het vrije aanbod van de genade van het Evangelie aan alle volken, inclusief alle kinderen van Abraham. Daartoe behoren ook alle Joden en Palestijnen.

Als ondertekenaars van deze Open Brief willen we samen met Joodse en Palestijnse Christenen, verdrukt en gemarginaliseerd als ze vaak zijn, bidden en werken voor de doorwerking van de boodschap van de Vredevorst onder hun volksgenoten die Jezus Christus nog niet kennen als Redder. Als u de oproep onderschrijft, verzoeken we u deze brief verder te verspreiden en tevens publiek te ondersteunen. Reacties zijn welkom!

In Christus gegroet, September 2012

Initiatiefnemers:

Dr Steven Paas sr

Presbyterian minister (CCAP), retired, Veenendaal.

Dr Jos M. Strengholt

Anglicaans predikant, St. Michael and All Angels, te Cairo.

Mede-ondertekenaars:

Dr Machiel A. van den Berg

Predikant van de Hervormde Morgenstergemeente (PKN) te Zoetermeer.

Drs Henk de Jong

Nederlands Gereformeerd predikant, emeritus, Zeist.

Dr Erwin van der Meer

Reformed Evangelical Theologian, Blantyre, Malawi.

Ds Wubbo Wierenga

Gereformeerd Vrijgemaakt predikant, emeritus, Midlaren.

Correspondentieadres:

s.paas@kpnplanet.nl